

jurnal inter IAL

世

POSTA MUNDI

11, decembr 2011

http://es.groups.yahoo.com/group/posta_Mundi/

KONTENAD

posta_Mundi, frazo #11			3
Anteparol de redaktor	Rosto	Idiom Neutral	4
LE MIRAKLOS HOME	Andromeda	Rapidlingue	5
Letro da Mastofan	Lenadi Moucina	Ido	6
*ILA PROFETO. PRI LA HABITEYI	Khalil Jibran, Partaka	Ido	7
“ALFABETE” DE IÚPITER	Rosto	Sibelingua	9
OMBRO FUGEMA	Partaka	Ido	10
PATUFET/GARBANZET	Partaka	Populido	11
LI BIBLE E LI METEORITES	Jean Bosler, R Bg.	Occidental/Interlingue	12
Jurnal	Gianni Rodari, Dmitri Ivanov	Lingwa de Planeta	13
Nun, Ben...	Partaka	Populido	14

U, X, Y, Z

Lingua de Fantomas

Sur li frontispicie: piktore ex libre “Deskripcione de cirkles mundi” da Alain Manesson Mallet, Frankfurt, 1719.

posta_Mundi, frazo #11

Esperanto:

Ni havas la honoron, miaj sinjoroj, informi vin, ke ni kreis en chi tiu placo komerco-domon sub la nomo de N.

Ido:

Ni havas la honoro, mea siori, informar vi ke ni kreis en ca placo komercala domo sub la nomo di N.

Interlingua:

Nos ha le honor, seniores mie, de informar vos que nos ha create in iste placia un casa commercial sub le nomine N.

Occidental/Interlingue:

Noi hav li honor, Seniores, de informar vos pri que noi ha creat sur ti piazza un dom commercial sub li nòmin N.

Novial:

Nus have li honore, men siniores, tu informa vus ke nus ha krea in dis plase un komersal hause sub li nome de N.

Romanica:

Nos habemos le honor, seniores mios, de informar vos que nos habemos creato in ista placia una casa commercial sub le nomine N.

Komunikando:

Estimati Domnes! Noi ha li honor informa vos ke noi ha krea un komersi dom ye li nome N. in ti piazza.

LFN:

Nos ave la onora, me seniores, de informa vos ke nos ia crea en esta plaza un casa comercial su nom N.

Universalglot:

Nos habe el honor, meni senior, informaten evos ke nos habe kreated in dit plats un kommerkant-haus sub el nom de N.

Omnial:

Nos hava le honore, mial seniores, informar vos ke nos kreit en iste place le nove comerceie sub le nomine N.

Euriko:

Nos abe le onoro, joki senyoros, de informere vos swi ke nos kreate in sti platso en komerco-kaso sub le nomno de N.

LdP:

Siniors, kun respekto me informi yu ke nu he kreati in sey maidan un komerso-guan do nam N.

Sambahsa:

Hams id honor, Potis, os informe vos od hams creet ep tod place un torgdom sub id nam N.

Populido:

Ni hav le honor inform vi, men siors, ke ni kreat en sa plac komerc-dom sub le nom de N.

Anteparol de redaktor

“In spasi nelimited, in nostr galaksi, intr mult bilioni de steli, nostr Sistem Sunik es. Teloke in mar de Yúpiter asteróid minim flot. Su tel asteróid kuatr kreadi intelektuos loji. Lor nomi es: U, X, Y e Z. Ili av komputor per kel ili potes visar kosi in omni loki de Sistem Sunik.” - tale u simile film animasionik sekund di eruka Katy komens (in film sekund eruka Katy ya deveni papiliona).

Film animasionik “Eruka Katy” es Hispanian e Meksikian, anui 1984 e 1987.

Tal kasu aksiday, ke ekterior-mundani U, X, Y e Z dekuvrav numr 11 de POSTA MUNDI per sue komputor. Ili es kreadi neamikal, e per kosmo-filtrator ili no av permit a ist informasion. Felise, numr 11 no konten informasion mult.

It konten teksti de **Andromeda**, **Lenadi Moucina**, **Dmitri Ivanov**, **Partaka e Rosto**, e un tekst ansian.

Sistem de sekuritet es ya plubonifiked.

Rosto.

Hir es li Rapidlingue versione de un poeme, quel yo ha trovat in le internete.
Kordialim *Doro*

LE MIRAKLOS HOME

Everi die,
everi hore
et everi sekunde
voka mi kordie a te.
Tu es le sol persone,
quel yo bezona.
Ti suride,
Talim miraklos.
Ti okules,
talim unik,
que ites embraca me,
quande tu regarda me.
If tu es che me,
le monde stopa.
If tu es absent,
mi vive es ler.
Yo pensa mor,
quam tu kreda,
et mor quam tu sava
a te.
Tu es le home,
quel yo bezona,
quel suridisa me,
quande yo plora.
Solim unfoyim,
yo vola denov
dicar a te:
"Yo amora te".

Ha-ha-ha!
Amor!
Stulta Teranes
estas!

Kar amiki, me ne savas pro quo me recevis ta semano en mea kurierala buxo, la letro quan me presentas nun a vi, ma me ne esas kontenta pri tala honoro.

Yen ta letro.

"Dum la lasta monato, me parolis kun peski e papilioni ed anke kun reflektaj imajoj en mea spegulo. Ma me devas agnoskar ke me ne tote dicis verajo. Nam me es mentiero, mentiisto, e mem vera menti-iero.

La mentio es la naturala linguo di la tota mondo, sive di la viro koram muliero, viro koram altra homulo, homino koram muliero, koram homulo ; adulti koram kindi ed infanti koram adulti, filii koram genitori, ed irgu koram omna altri.

To explikas ke on respektas tante la mentieri e ke la populi selektas quaze sempre la maxim experti en mentiado por guvernar la landi. Generale, on kredas ke on ne kredas la politikisti pro quo lu esus mentieri. Eroro! Ni ne kredas la politikisti nam ni esas mentieri. La ultima problemo di la mentiero ne esus ke lu timus ne esor kredata, nam bona mentiero ofte povas trompar ulu ; ne! la vera problemo di la serioza mentiero es ke lu ne povas kredar la altri.

Do quankam me esas forsan la maxim grava mentiero di la diversa mondi quin me konocas, me ne povas fidar absolute la forco di la mentio, nam la altri povus ne kredar me, ne pro quo me ne esus experto en ta agadi, ma nur nam la altri anke esas mentieri qui ne povas kredar ke kelkafoye on dicas nur la vereso.

Kande la linguajo per mentio ne sat bone povas erorar la populi, la chefi bezonas altra linguajo, en qua me esas ankorfeye la maxim experto. Me parolas kun irgu, homo, Deo, animalo, kozo, nam irgu komprenas mea intrinseka linguo, qua es mea naturo ipsa : la forco, la koaktanta forco sovaja sen mem uncio de kompatato.

Ka la pesko ne komprenas la forco kande on altigas lu per hoko en la busho, e pose frapas lua kapo kontre la sulo? Ka la papiliono ne komprenas la forco kande on pinglagas lu sur tabelo? E kad la imajo di me ne komprenas la forco kande me ruptas la spegulo?

Omna kozi, omna enti, omna populi komprenas la linguajo di la forco. Zamenhof serchis vane la linguo ecelanta por la homaro, quale Couturat durigas en la serchado da Leibniz di la linguo tote logika, ma hodie, la forumani di Posta-Mundi devus plu bone komencar lernar la linguajo qua komprenas same gazeli quale leoni, mutoni e volfi, araknei e mushi, populi e reji, vi e me, e mem la mentieri qui ne plu dubitas : forcego, violenteso o quale vu deziras nomizar ol.

Tamen, me devas revelar a vi la vera nomo di tala linguajo tante konocata : Timez'.

Via hororiva Mastofan"

Bravo, Mastofan!

Me komprenis quik ke la signaturo esas nur anagramo di ula ne agrebla persono. Ma quoniam la letro havis ta post-skribo: "Sendez ta letro che la chef-redaktero di Posta-Mundi!", me preferis quik agar tale, quankam, sen-mentiar a vu, me ne timis mem dum instanto.

Lenadi

*ILA PROFETO

住居

da Khalil Gibran

PRI LA HABITEYI

Pose, konstruktisto pasis adavane e dicis: 'Parlez' a ni pri la habiteyi. E lu respondis:

Vi konstruktez, ek via imagino-povo, branchi-nesto che l' foresto, ante konstruktar via hemo interne di l'urbo.

Por ke tale, lor via dekada, kande vi sentos granda hem-dezire, it altra ego vagema, qua existas en via internajo, deziregos la foreso e la soleso. Via korpo esas via maxim granda habiteyo.

Ol 'devlopas' sub la suno, e dormas en la noktalo quieteso; e sonjin ol ne indijas. Ka via habiteyo ne sonjas? E kad ol, dum sonjar, ne livas l'urbo por serchar mikra foresto o monto-somito?

Utinam me povus juntar via habiteyi en pugnedo, e, quale semero, dis-semar oli che boski e prategi.

Volunte, me dezirus, ke l' vali esus via avenui, e la verda voyi' via stradeti; tal-maniere, ke vi povus interquerar l'una l'altra tra l' vit-agri, e retrovenar adheme kun la parfumo di la tero an via vesti.

Tamen, ne ja arivabas la tempo, kande to omna eventos.

Pro lia pavoro, via preavi vin plasizis tre proxime de l'uni l'altri. Pos un plusa tempo, la muregi di via urbi parseparos ya via hemi de via agri.

E dicez a me, ho, popolo di Orfalís!: Quon vi posedas en via hemi?

E quo signifikas protektar olci per pordi riglizata?

Ka vi posedas paco, ita kurajo afabla, qua revelas pri via povo?

Ka vi posedas memoraji, olqui, quaze arki fulguranta, unionas la somiti dil mento?

Ka vi posedas beleso, qua duktas al kordio, de facitaji ek ligno e petro til la sakra monto?

Dicez a me: ka vi posedas omna to en via habiteyi?

O ka nur komforto, e l'anxio por la komforto, olqua, celite, eniras la domo kom gasto, por divenar plu tarde gastiganto, e fine domo-mastro?

Aye!, ed ol divenas mem domtisto, e per hoko e flogilo facas marioneti ek via maxim granda deziri.

Mem se olua manui esas silka, esas ya fera olua kordio.

Olu vin rukulas por ke vi dormez, e pose, stacanta, olu vin vartas apud la lito por mokar pri la respektindeso di la karno.

Olu mokas pri via vibranta sentaji, por pose depozar olci sur kotono, quaze vazi frajila.

Realajo ya esas, ke l'anxio por la komforto mortigas la pasiono dil anmo, e pose marchas, ya ridanta, che l' funero.

Tamen, vi, filii di la spaco, ne-konstanta e variema che l' reposito, nule esos unglu-sizata nek domtata.

Via habiteyo esos ne ankro, ma masto.

Ol anke esos ne pelikulo briloza, qua kovras vunduro, ma palpebro qua protektas la pupilo.

Vi ne faldigos l'ali por krucumar la pordi; via kapo basigeskos sub nula tekto; e ne mem la falanta muri vin pavorigos.

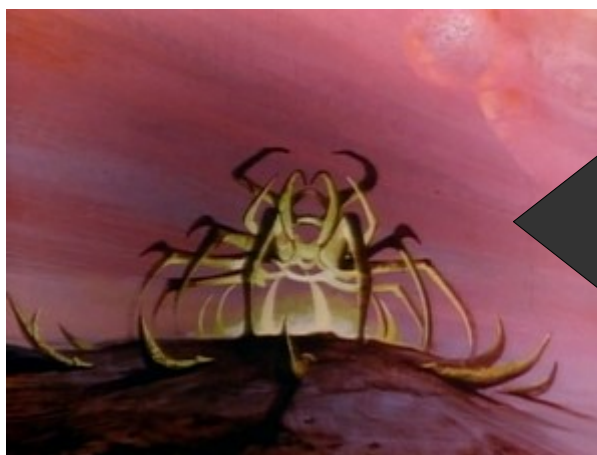
Vi ne habitos tombi prontigita dal mortinto por la vivanto.

E mem se luxozza ed splendida, via habiteyi nule enkarcerigos via sekretajo, nek gardos via maxim impetuoza deziri.

Nam to quo esas sen-limita che vi, habitas la ciela habiteyo, *kuya pordo esas la nebulo matinal, e kuya fenestri esas la kanti e la silenci dil nokto.

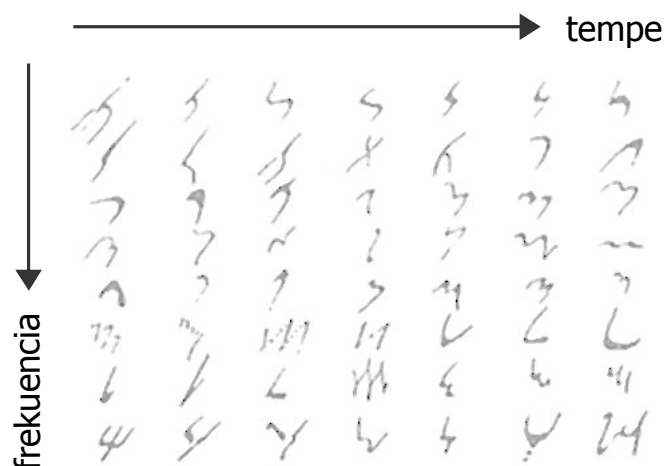
Tradukuro: *Partaka* - Linguo: Ido

Jen habitejo nostra!

“ALFABETE” DE IÚPITER

“Alfabeto” de Iúpiter es un natural fenomene de planete Iúpiter e su satelite Ío. It aspekta tale (isto no es kompleta kolekcione de “signes”):

Tala es konstanta signatures de radio-ondes, kel on pova recibir de Iúpiter.

In longore de ondes ye 10 - 30 m Iúpiter emita radio-ondes same forta quale ondes de Sune. On mem pova askoltar les per simpla radio-recivator in certena tempe in nokte, in du sekuenta noktes in kada semane. Ke li periode es un semane, ista fakte sembla eser enigmatoza, ma it have su simpla explikacione. Li satelite de Iúpiter, Ío mova cirka li planete kun periode 1.769 dies teral. Kuar periodes es 7.076 dies, ko es tre proxima a semane teral. Li satelite Ío es poke plu granda kam Luna e es maxim proxima a Iúpiter ex li kuar maxim granda satelites de Iúpiter (kel anke es nominata kom “satelites Galilei”). Pro gravitacionik e magnetik influo de Iúpiter Ío es tre kalida interne e have forta magnetik agre. Komplika magnetik interakcione de Iúpiter e Ío naska li fenomene de “alfabete”.

(Segun libre “Nesolvat enigmates de universe” da A. V. Arhipov)

Pri isto plu multimen
savas nos.

OMBRO FUGEMA

Dum mea sate recenta seĵorno en Paris (Francio),
anke me experiencis stranja sonĵo...

Ma..., kad ol esis advere sonĵo o realaĵo?

Dumnokte, che mea kustumal dormo-chambro,
me ya multa-foye "vekabis" havante l'impreso, ke me
vidos ulo stranja ibe... Forsan, ombro fugema od ulo simila,
quo fakte responsus ul-maniere pri mea tote ne-expektita "vekigo". Ma me devas
konfesar, ke me nul-tempe sucesabis vidar tala stranjajo...

«Koshmaro», Henry Fuseli, 1781

Tamen, che Paris, kande me "vekigesis", me quik regardis ultra-loke kam olta
quan "supozeble me devis regardar", e lore me vidis sorto di ombro homatra,
maxim rapida e fugema, qua esis movanta del pordo ad angulo di mea chambro, e
del angulo al pordo (tale tri o quar foyi), dum ke me, triumfanta, regardadis ol
kurar ad-hike ed ad-ibe, e signalante l'ombro per mea fingro, me esis krianta:
"T'he vist! T'he vist!" (Me vidis tu! Me vidis tu!)...

E lore eventis...

De l'ombro fugema e homatra (ca-foye apud la pordo), me vidis ekirar mikra
punto di lumo, qua quik avancis e venis direte a me, dum ke me komencis klamar tote
pavorigita: Aye! Aye! Aye!...

(Yen ke adminime mea kriado esis absolute real, nam me vekigis per ol plura
personi)...

Yes, maxim probable me esis nur sonĵanta, ma...

Ka vi nul-tempe lektis od audis pri la stranja fenomeno "vizitanti di dormo-
chambro"?

De-ube venas tal vizitanti?

Quale li eniras onua dormo-chambro?

Forsan, la punto di lumo (l'ombro homatra) eniris mea korpo e fugis ad-extere tra
olca...

E mem plu desquietiganta:

Forsan, l'ombro ne nur ekiris la dormo-chambro tra mea korpo, ma anke enirabis
olta tra olca...

Bona nokto!

Autoro: PARTAKA (31-5-2008) - Linguo: IDO

PATUFET/GARBANZET

Salut, kompans! Ka vus konose l' rakonte
pri mikri infanto, keli nom Patufet/Garbanzet?

"Patufet! U tu? Patufet! U tu?. Patufet! U tu?".

"Me ci, en le panche del mu, u no nive ni pluv".

"Kad en le panche del mu? E ko tu face hi, che lu?".

"Yen ke l' mu manjay un kaul, e lu glutay me kun ol".

"Nos helperay tu per manjige e flatuige dal mu".

E yen ke l' mu facay PATUF!, e Patufet ekiray, UF!

Tradukay, adaptay e kurtigay: PARTAKA - Ling: Populido

Sur Tera homes talmen
naskas.
Ke kreaturas stranja.
Ha-ha-ha!

LI BIBLE E LI METEORITES

On ha sovente questionat quel esset li fenomen scientific ex quel nascet li talmen nominat "miracul de Josué", li aparent halta del sole durante un combatte inter Israelites e Canaaneses (Josué, chap. X, pp 11-15).

It es naturalmen facil considerar quam sin fundament li textu biblic; ma on deve examinar it un poc plu proxim.

In facte, secun li Sant Scritura, it ne evenit necessemen un halta del sole, quo vell har implicat un interruption del terrestre rotation, ma preferetmen un simplic prolongation del durada del jorne, prolongation necesse por finir li victorie de Josué. Ma li Bible di nos tre clarmen que poc témpor antey (sin dúbita li sam die) un abundant grel de gross petres cadet sur li Canaaneses e causat mult victimes inter ili. It acte se certemen pri un grel de meteorites, analog a ti qual cadet li 30.1.1868 in Pultusc in Polonia. Un tot region esset covrit de plu quam 100 000 lápides de queles li pluparte del museos possede specimenes. Ma ti cades de lápides es accompaniat sovente de noctes clar, it es de un prolongation ínacustomat del dura del jorne.

To esset specialmen li casu por li amasse de meteorites cadet in Siberia li 30 junio 1908, cade poc remarcad in ti epoca ma quel esset bon studiat desde 1927 per inquestes che li testimonies oculari. Un superficie considerabil, havent circa 40 km de diametre, del forestes siberian, esset talmen devastat e cribellat de crateres con variat diametres atingent til 50 metres, durante que li árbores esset partú jettat al suol e incendiad per li cimice.

Li sequent die, un nocte clar evenit, sin dúbita causat del difusion in li alt atmosfere de solid púlveres sublevat per li catastrof. Ti fenomen esset tam remarcabil que on observat it partú in Europa, ma sin divinar li cause de it, quel esset conosset solmen 20 annus plu tard. Li scientific jurnales de 1908 sufice por atestar li sensation provocat in li monde del strange dura del crepuscul constatat li 30 junio e li sequent nocte.

Un amasse de meteorites es probabliment ne altre cose quam un litt comete. Quam suggesta Sr. Wipple, it es possibil que li púlveres del cap e del caude ha expandet se ye li choca in li alt atmosfere. Ma it es anc possibil que púlveres, venit de punctu de cade, ha esset internat del currentas del stratosfere, quam durante li eruption del Krakatau.

Un analog fenomen anc evenit in li volcanic eruption del insul Julia in li Mediterrané, proxim Pantellaria, in Julí 1831.

Del precedent factes, noi crede posser concluder que possibilmen li exceptional dura del jorne durante li combatte mentionat in li libre de Josué, ha esset li direct consequentie del cade de meteorites evenit in li sam loc poc témpor antey.

Jean Bosler, membre del Institute del Genie Civil (Paris), trad. R Bg.

Jurnal

fabula bay Gianni Rodari

Un dey me raki tren. Dar ye un sinior, kel zin-te in Terontol.
Ta hev sit jurnal kunem. E ta en-lekti li. Un-nem ta lekti unney
paja de un-ney jurnal, poy un-ney paja de dwa-ney
jurnal, poy un-ney paja de tri-ney jurnal, e tak for — til sitney
jurnal.

Afte to ta begin lekti dwa-ney paja de un-ney jurnal, poy
dwa-ney paja de dwa-ney jurnal, dwa-ney paja de tri-ney
jurnal, e tak for.

Afte to ta begin lekti tri-ney paja de un-ney jurnal, poy triney
paja de dwa-ney jurnal... Ta lekti atenta-nem, seriosem,
iven zwo koy nota.

Turan dashat-ney дума lai a may kapa: "Si oli sey jurnal hev
same namba de paja, dan hao. Bat kwo eventi, si un jurnal
hev shi-sit paja, otre-la hev dwashi-char paja, e tri-ney-la hev
sol ot? Kwo sey nofelise sinior zwo in tal kasu?"

Pa fortuna, ta chu in Ort, also me bu es presente al tragedia.

Bonn, Federal Galeri de Art

Text: **Partaka** - Ling: Populido

[p_M] posta_Mundi

If voi desir lektar in omni diurni plu intrIAL-adi,

ples visitate posta_Mundi, nostr forum komun!

Velkom leplu kordik a voi omni, IAL-usanti!

http://groups.yahoo.com/group/posta_Mundi

Pri jurnal POSTA MUNDI: http://postamundi.wikkii.com/wiki/Jurnal_POSTA_MUNDI

Posta elektronik: enioni@yandex.ru